

Invazní a nepůvodní druhy rostlin

Co jsou to invazní druhy rostlin? Jedná se o rostliny, které nejsou v daném území domácí (původní), ale často byly v minulosti dovezeny z míst svého původu do botanických zahrad, kde se pěstovaly jako okrasné exotické rostliny. Postupně zplaňovaly, přizpůsobily se novým podmínkám a začaly se šířit do volné přírody.

Čím škodí? Snadno se rozmnožují, osidlují všechna příhodná stanoviště, vyznačují se výraznou konkurenční schopností a tvorbou biomasy. Vytlačují domácí, citlivější druhy květeny, mění druhové složení společenstev. Vytvářejí rozsáhlé monotónní porosty, a tak dochází k degradaci přirozených rostlinných a na ně vázaných živočišných společenstev (např. břehových porostů). Stávají se obtížnými plevele.

Netýkavka žláznatá (*Impatiens glandulifera*)

Původ: původní oblastí výskytu jsou Himaláje, Kašmír a Nepál, odtud byla v roce 1839 přivezena do Královské botanické zahrady v Anglii. Postupně se jako okrasná a medonosná rostlina rozšířila do Evropy. V okolí zahrad zplaňovala a odtud se dostala do niv řek a potoků.

Popis: jednoletá rostlina, lodyhy jsou většinou nevětvené, dužnaté a dorůstají až do výšky 2 m. Listy jsou vstřícné nebo v 3 četných přeslenech. Květy jsou růžově nachové, vzácněji bílé, uspořádané po 5 – 12 v hroznech vyrůstajících v úžlabí listů. Kvete od srpna do října. Plodem je tobolka, která po doteku puká a vystřeluje semena do okolí.

Stanoviště: osidluje především slunné lokality na březích potoků a řek s nově navrstvenými naplaveninami, především hlinito-písčitymi sedimenty s dostatkem vláhy až do nadmořské výšky cca 650 m.

Způsoby rozmnožování: netýkavka se rozmnožuje každoročně tvorbou velkého množství semen. Semena jsou po dotyku vymršťována ze zralých tobolek do okolí, často dopadají do vody, klesají ke dnu a jsou unášena společně s jemnými sedimenty proudem vody až do vzdálenosti několika km od mateřské rostliny. Díky schopnosti vystřelovat semena se šíří i proti proudu toku.

Škodlivost: na vhodných stanovištích podél vodních toků vytváří mohutné porosty, kde zejména ve volné krajině proniká daleko do lesních a lučních společenstev, dochází ke změně druhového složení pobřežní vegetace, vytlačuje naše domácí rostliny a na ně vázané živočišné druhy, které jsou na nich existenčně závislé.

Způsoby omezování výskytu: protože se jedná o jednoletou rostlinu, rozhodli jsme se nepoužívat chemické prostředky, (měly by být používány pouze v nejnútnejších případech) a porosty netýkavky likvidovat mechanicky - vytrháváním celých rostlin i s kořeny a omezením produkce semen na minimum. Možné je i kosení rostlin v době květu.

§ – Ustanovení § 68 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, upravuje problematiku opatření ke zlepšování přírodního prostředí. Pokud vlastník či nájemce podle svých možností nezlepšuje dochovaný stav přírodního a krajinného prostředí za účelem zachování druhového bohatství přírody a udržení ekologické stability, jsou orgány ochrany přírody oprávněny provádět zásahy ke zlepšení přírodního a krajinného prostředí sami či prostřednictvím jiného - neučiní-li tak k výzvě vlastník či nájemce pozemku sám.

